

**Національний
форум міст-
партнерів**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

**Швейцарська
Конфедерація**

**Проект ПРООН та
ТМ "BonAqua" "Кожна
краплина має значення"**

Рада Європи

Empowered lives.
Resilient nations.
**Програма
розвитку
ООН
в Україні**

**ПРОТОКОЛ ТА ВИСНОВКИ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО ФОРУМУ МІСТ-ПАРТНЕРІВ
ПРОЕКТУ ПРООН «МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО
РОЗВИТКУ»**

19 грудня 2011 р.
м. Яремче (Івано-Франківська область)

Присутні:

Представники ПРООН/МПВСР:

- 1) Елена Панова, заступниця Директора ПРООН в Україні;
- 2) Оксана Реміга, старший програмний менеджер ПРООН;
- 3) Тетяна Кудіна, спеціаліст з координування проектів ПРООН;
- 4) Вікторія Кравчук, спеціаліст з координування проектів ПРООН;
- 5) Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР;
- 6) Леонід Туловський, спеціаліст ПРООН/МПВСР з управління якістю;
- 7) Олена Урсу, експерт ПРООН/МПВСР з питань врядування та сталого розвитку;
- 8) Лідія Мовчан, фінансовий асистент ПРООН/МПВСР;
- 9) Ольга Осауленко, спеціаліст ПРООН/МПВСР з місцевого розвитку;
- 10) Ольга Романів, спеціаліст ПРООН/МПВСР зі зв'язків з громадськістю.

Національні / міжнародні експерти:

- 1) Гуідо Бельтрані, директор Швейцарського Бюро Співробітництва в Україні;
- 2) Ілона Постемська, координатор проектів Швейцарського Бюро Співробітництва в Україні;
- 3) В'ячеслав Негода, перший заступник директора Департаменту забезпечення взаємодії з Верховною Радою України та регіонами Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- 4) Наталія Старостенко, керівник програми Ради Європи «Посилення спроможності місцевих органів влади в Україні»;
- 5) Олександр Овчарук, головуєчий НФМП, Заступник Тульчинського міського голови;
- 6) Людмила Полтораченко, заступниця директора департаменту благоустрою - начальниця відділу поводження з твердими побутовими відходами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства;
- 7) Анатолій Чемерис, керівник проектів і програм Центру Європейського менеджменту;
- 8) Го Фунаї, радник програми «Волонтери ООН»;
- 9) В'ячеслав Козак, спеціаліст проекту DesPro;
- 10) Андрій Гук, спеціаліст Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню в Україні;
- 11) В'ячеслав Зубенко, заступник генерального директора ВГО «ІБСЕД».

Представники міст-партнерів:

- 1) Богдан Білик, начальник управління економічного та інтеграційного розвитку виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради, муніципальний координатор в м. Івано-Франківськ;
- 2) Олег Федоришин, спеціаліст Ресурсного центру сталого розвитку в м. Івано-Франківськ;

- 3) Ірина Гудзь, начальник відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Новоград-Волинської міської ради, муніципальний координатор у м. Новоград-Волинський;
- 4) Оксана Липська, спеціаліст першої категорії відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Новоград-Волинської міської ради;
- 5) Олександр Мельник, муніципальний координатор у м. Тульчин;
- 6) Володимир Гаразд, міський голова м. Долина;
- 7) Сергій Гаргат, громадський активіст в м. Долина, голова ГО «Центр підтримки та розвитку реформ»;
- 8) Володимир Смолій, начальник відділу місцевого розвитку, Долинська міська рада;
- 9) Олександр Заїка, муніципальний координатор у м. Вознесенськ;
- 10) Юлія Гуртова, спеціаліст відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Вознесенської міської ради;
- 11) Петро Вахнюк, муніципальний координатор у м. Рівне, начальник відділу підтримки ООН Рівненської міської ради;
- 12) Катерина Романчук, вчитель фізики та екології школи №19, м. Рівне;
- 13) Оксана Стефунько, муніципальний координатор у м. Галич;
- 14) Ігор Шульга, Глинянський міський голова;
- 15) Анатолій Негра, Голопристанський міський голова;
- 16) Олег Березюк, директор департаменту «Адміністрація міського голови», Львівська міська рада;
- 17) Володимир Шнайдер, начальник управління внутрішньої політики департаменту «Адміністрація міського голови», Львівська міська рада;
- 18) Ігор Огородник, головний спеціаліст відділу міжнародних відносин управління міжнародних відносин та інформаційної політики департаменту Адміністрація міського голови», Львівська міська рада;
- 19) Павло Подхватілін, заступник міського голови м. Рубіжне;
- 20) Ірина Божич, муніципальний координатор проекту в м. Рубіжне;
- 21) Дмитро Кузнецов, начальник Головного управління інвестиційної політики і зовнішньоекономічних зв'язків Євпаторійської міської ради;
- 22) Сергій Шевський, завідувачий сектором інформаційної підтримки, реклами та інвестицій Головного управління інвестиційної політики та зовнішньоекономічних зв'язків Євпаторійської міської ради;
- 23) Роман Боднарчук, Солотвинський селищний голова Богородчанського району;
- 24) Тарас-Дмитро Рашкевич, начальник організаційного відділу Богородчанської РДА;
- 25) Лілія Міцай, начальник відділу місцевого розвитку, Кіровська міська рада;
- 26) Наталя Россохата, начальник відділу житлово-комунального господарства, транспорту, зв'язку, Кіровська міська рада;
- 27) Олена Шаповал, начальник управління економічної політики та інвестицій Нововолинської міської ради;
- 28) Зера Емірсалієва, головний спеціаліст з питань міжнародних відносин, депутат Сакської міської ради;
- 29) Наталя Стасюк, громадський активіст з питань освіти, Сакська міська рада;
- 30) Еміне Багатирли, головний спеціаліст відділу економіки, муніципальних ініціатив, стратегічного планування, інвестицій і торгівлі Джанкойської міської ради;
- 31) Любов Коваль, секретар Кагарлицької міської ради;
- 32) Андрій Гриценко, спеціаліст відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Кагарлицької міської ради;
- 33) Борис Пахолюк, начальник муніципального управління Житомирської міської ради;
- 34) Валентин Гайдаржи, заступник Миколаївського міського голови, директор департаменту житлово-комунального господарства Миколаївської міської ради;
- 35) Мирослав Кошелюк, директор Інституту розвитку міста, Вінниця;
- 36) Сергій Мар'їнських, депутат, Бахчисарайська міська рада;
- 37) Діана Романюк, спеціаліст управління муніципального розвитку Житомирської міської ради;
- 38) Галина Ромаш, муніципальний координатор проекту в селище Первомайське;
- 39) Раїса Аніпрєєва, депутат Первомайської селищної ради;
- 40) Анатолій Дирів, голова Рожнятівської районної ради;
- 41) Іван Шикеринець, селищний голова смт. Брошнів-Осада;

- 42) Володимир Півень, заступник міського голови м. Боляків, Івано-Франківська область;
- 43) Іван Івашків, сільський голова с. Поляниця Болехівської міської ради.

1. Відкриття зустрічі

Відкриваючи зустріч, **Елена Панова**, заступниця Директора ПРООН в Україні, привітала учасників та учасниць та висловила вдячність всім присутнім за участь у сьомому щорічному засіданні Національного форуму міст-партнерів (НФМП). Пані Панова нагадала, що головною метою Форуму є посилення міжмуніципального співробітництва, обмін досвідом, а також виявлення тих труднощів, з якими стикаються партнери ПРООН/МПВСР на місцевому рівні. Важливим є не тільки обговорення місцевих проблем, а також їх винесення на національний рівень для того, щоб знайти їм вирішення. Пані Панова зазначила, що робота, яка ведеться на місцевому рівні є надзвичайно важливою для ПРООН та висловила сподівання, що цьогорічне засідання Форуму дозволить продовжити конструктивний діалог для вироблення подальшого бачення роботи проекту. Пані Панова подякувала місту Тульчин в особі Олександра Овчарука, заступника міського голови м. Тульчин, за головування у Національному форумі міст-партнерів протягом 2011 року, а також пану В'ячеславу Негоді, Першому заступнику директора Департаменту забезпечення взаємодії з Верховною Радою України та регіонами Секретаріату КМУ, за його співпрацю з проектом та вагомий внесок у розвиток міського самоврядування в Україні.

Гуїдо Бельтрані, директор Швейцарського бюро співробітництва в Україні, привітав учасників та учасниць НФМП. Пан Бельтрані відмітив, що, на його думку, НФМП – це можливість дізнатись, якими були досягнення ПРООН/МПВСР у 2011 році, та обговорити плани на наступний рік. Він зазначив, що проект МПВСР надає допомогу містам у багатьох сферах місцевого розвитку: енергоефективність у багатоквартирних будинках, поводження з твердими побутовими відходами, управління якістю муніципальних послуг, електронне врядування тощо. Тому одним із завдань Форуму якраз і є обрання пріоритетних проблемних сфер розвитку міст для того, щоб відповідним чином зорієнтувати роботу проекту.

В'ячеслав Негода, перший заступник директора Департаменту забезпечення взаємодії з Верховною Радою України та регіонами Секретаріату Кабінету Міністрів України, привітав учасників та учасниць Форуму та подякував пані Елені Пановій за високу оцінку його співпраці з ПРООН. Пан Негода також висловив вдячність проекту МПВСР та ШБС за ту роботу, яку вони здійснюють в Україні, за вкладені ресурси та за високі досягнення. Пан Негода відзначив, що результати, напрацьовані проектом, є безцінними, тому надзвичайно важливим є обмін досвідом та його документування задля подальшого розповсюдження та використання для вирішення проблем громад в Україні. Він також зазначив, що є потреба у створенні Центру управління знаннями на базі однієї з існуючих всеукраїнських асоціацій місцевого самоврядування.

Олександр Овчарук, заступник Тульчинського міського голови та Головуючий у Національному форумі міст-партнерів, привітав учасників та учасниць форуму та подякував представникам ПРООН, організаціям донорів, містам-партнерам за участь у форумі.

2. Презентації національних експертів, представників громад та партнерів

Ірина Скалій, керівник проекту ПРООН/МПВСР, висловила вдячність донорам проекту – Швейцарській агенції розвитку та співробітництва, Канадській агенції міжнародного розвитку, Посольству Королівства Норвегія в Україні – за тривалу підтримку діяльності проекту в Україні. Пані Скалій нагадала, що з 2009 по 2012 роки ПРООН/МПВСР перебуває на стадії розповсюдження набутого досвіду та здійснює свою діяльність на трьох базових рівнях: рівень громади, муніципальний та національний рівень. Керівник ПРООН/МПВСР розповіла про досягнення проекту у 2011 році, серед яких особливо відзначила роботу над розробкою проектів навчальних програм для отримання кваліфікації

«Управитель багатоквартирних будинків» та підвищення кваліфікації членів правління об'єднань співвласників багатоквартирного будинку, розробку двох аналітичних досліджень у сферах поводження з твердими побутовими відходами та запровадження електронного врядування в Україні, завершення роботи над навчальним курсом «Сталий розвиток суспільства» та його схвалення Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, підтримку пілотування інструменту «Верховенство права в публічному управлінні» у двох містах України, підтримку міжмуніципального проекту в сфері поводження з твердими побутовими відходами у Тульчинському районі (місто Тульчин, селища Суворівка та Кинашів) та інші. У 2011 році проектом ПРООН/МПВСР підтримано 22 проекти громад загальною вартістю 1 910 058 грн., серед яких 16 проектів реалізовано в рамках ПРООН/МПВСР, а 6 – в рамках спільного проекту ПРООН та компанії «Кока-Кола» (ТМ «ВонАqua») «Кожна краплина має значення».

У 2012 році Проект має на меті продовжувати роботу над покращенням законодавства у сфері житлово-комунального господарства, місцевого самоврядування та регіонального розвитку, активно документувати набутий досвід та запроваджувати ефективно управління знаннями в роботу проекту, підтримувати міста-партнери щодо запровадження системи управління якістю муніципальних послуг відповідно до стандарту ISO 9001:2008 та електронного врядування, проводити навчання посадовців органів місцевого самоврядування, а також підтримувати реалізацію проектів громад.

В'ячеслав Негода, перший заступник директора Департаменту забезпечення взаємодії з Верховною Радою України та регіонами Секретаріату Кабінету Міністрів України, зазначив, що Уряд України працює відповідно до Національного плану дій, ухваленого Президентом України. Пан Негода у своєму виступі підняв проблему невпорядкованості територіального устрою країни на рівні територіальних громад через відсутність принципу повсюдності місцевого самоврядування та запропонував розробити у співпраці з міжнародними проектами спільний план дій по підтримці та мобілізації ресурсів для тих громад України, що бажають об'єднатися. В'ячеслав Негода перерахував та коротко охарактеризував законодавчі акти, розроблені у сфері регіонального розвитку та місцевого самоврядування: «Про об'єднання територіальних громад», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про державний фонд регіонального розвитку».

Гuido Бельтрані, директор Швейцарського бюро співробітництва в Україні, розповів, що Уряд Швейцарії працює в Україні з середини 1990-их років з метою надання технічної та фінансової допомоги. Відповідно до рамкової угоди, підписаної між Урядами України і Швейцарії, в Україні діють дві Швейцарські агенції: Швейцарське бюро співробітництва (як частина Міністерства зовнішніх справ Швейцарії) та Державний економічний секретаріат (як частина Міністерства економіки Швейцарії). У 2010 році було розроблено спільну стратегію роботи ШБС і ДЕС в Україні на 2011-2014 роки, якою передбачені чотири пріоритетні сфери: місцеве самоврядування та публічні послуги, репродуктивне здоров'я, забезпечення фінансової та економічної стабільності, сталий енергоменеджмент. Загальний бюджет на 2011-2014 роки склав 60 мільйонів швейцарських франків (550 млн. грн.). Пан Бельтрані зазначив, що пріоритетними напрямками роботи у сфері місцевого самоврядування для Уряду Швейцарії є: енергоефективність багатоквартирних будинків, водопостачання та поводження з твердими побутовими відходами з використанням механізму міжмуніципальної співпраці. У 2012 році ШБС в Україні зосередить свою роботу на посиленні синергії між проектами у сфері енергоефективності багатоквартирних будинків, гендерному питанні у сфері репродуктивного здоров'я, підтримці нових проектів та ініціатив у сфері місцевого самоврядування та надання публічних послуг, а також прийнятті рішення щодо продовження або припинення фінансування проектів «Підтримка децентралізації в Україні», «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку» та «Посилення спроможності органів місцевої влади в Україні».

Оксана Реміга, старший програмний менеджер ПРООН в Україні, представила стратегію ПРООН на 2012-2016 роки та місце МПВСР в цій стратегії. Відповідно до Плану дій, підписаному ПРООН та Урядом України, основними напрямками підтримки ПРООН діяльності Уряду протягом наступних п'яти років будуть: 1) Підтримка сталого економічного зростання,

подолання бідності та сприяння соціально-орієнтованому розвитку через досягнення Українських цілей розвитку тисячоліття, 2) Ефективне управління та місцевий розвиток, 3) Охорона навколишнього середовища і зміна клімату. ПРООН/МПВСР займає важливе місце у другому компоненті, проте також здійснює заходи, які стосуються першого компоненту. Пріоритетними напрямками роботи кластеру місцевого розвитку є: 1) Підтримка орієнтованого на громаду соціально-економічного розвитку та покращення надання послуг на місцевому рівні; 2) Посилення спроможності місцевих органів влади сприяти сталому місцевому розвитку через розповсюдження інноваційних практик управління та залучення громадян до процесу прийняття рішень. Пані Реміга зазначила, що основним завданням є винесення на рівень вироблення політики тих напрацювань та досягнень, які були накопичені за всі роки роботи проектів кластеру місцевого розвитку в Україні.

У 2011 році було відновлено співпрацю ПРООН з Асоціацією місцевих та регіональних влад та підписано угоду про партнерство, в якій визначені спільні дії, спрямовані на посилення процесу децентралізації в Україні та сприяння місцевому розвитку, орієнтованому на громаду. Планується активно співпрацювати з Асоціацією у напрямку розробки законодавства, а також спільно з проектами ПРООН створити на її базі мережу обміну досвідом.

Оксана Реміга виділила продовження та посилення роботи з ОСББ та заходи у сфері енергоефективності, як перспективні напрями подальшої роботи ПРООН/МПВСР.

ПРООН планує реалізовувати свою діяльність відповідно до основних напрямів через роботу наступних проектів: «Муніципальна програма врядування та сталого розвитку», «Місцевий розвиток орієнтований на громаду», «Кожна краплина має значення», «Посилення управління бюджетними ресурсами на місцевому рівні». Пані Реміга підкреслила, що територіальний підхід розвитку (орієнтований на громаду) довів свою ефективність, проте значна кількість перешкод до встановлення реального самоврядування може бути вирішена лише на центральному рівні, тому робота по внесенню змін до законодавства є надзвичайно важливою.

Леонід Туловський, спеціаліст ПРООН/МПВСР з питань якості, ознайомив учасників та учасниць з діяльністю проекту щодо підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). ПРООН/МПВСР не тільки надає кошти на реалізацію інфраструктурних проектів у багатоквартирних будинках, але й проводить тренінги з технічних та організаційних питань, що стосуються створення та діяльності ОСББ. Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства визнало питання ефективного управління житловими будинками головним питанням життєзабезпечення населення. Пан Туловський розповів, що з 296 проектів, реалізованих ПРООН/МПВСР, 175 стосуються багатоквартирних будинків (реконструкція, частковий капітальний ремонт тощо).

Леонід Туловський зазначив, що в 2011 році у співпраці з Міністерством було розпочато роботу

над створенням типової освітньої програми для отримання кваліфікації «Управитель багатоквартирного будинку», а також типової освітньої програми для підвищення кваліфікації членів правління об'єднань співвласників багатоквартирного будинку. Спеціаліст із питань якості коротко розповів про спільну ініціативу ПРООН/МПВСР та Тульчинської міської ради по створенню майданчиків для роздільного збирання твердих побутових відходів у п'яти багатоквартирних будинках.

Проект ПРООН/МПВСР спільно з Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розпочав обговорення питання можливості отримання ОСББ банківських кредитів з метою створення інституту «відповідального власника».

Людмила Полтораченко, заступниця директора департаменту благоустрою, начальниця відділу поводження з твердими побутовими відходами Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, розповіла, якими є пріоритети Міністерства щодо поводження з твердими побутовими відходами в Україні. Пані Полтораченко розповіла, що в Україні щороку утворюється 50 млн. кубічних метрів твердих побутових відходів (ТПВ), а кожна людина окремо щороку утворює близько

300 кг відходів. Переробка ТПВ пов'язана з впливом на довкілля, тому надзвичайно важливим є відокремлення цінних, придатних до вторинного використання, і токсичних компонентів завдяки роздільному збиранню. В країнах ЄС вже використовуються сучасні технології переробки ТПВ, проте більшість міст України продовжує використовувати сміттєзвалища, потужності яких в більшості випадків є вичерпаними. У зв'язку з цим дуже важливим є скорочення потоку відходів для захоронення на полігонах. Пані Полтораченко коротко ознайомила учасників Форуму з технологіями утилізації ТПВ, такими як спалювання, піроліз, газифікація, плазмова переробка, спалювання в «киплячому шарі» тощо. Підсумовуючи свій виступ, Людмила Полтораченко зазначила, що схема поводження з ТПВ має бути комбінацією з роздільного збирання відходів та їх подальшої переробки. Для запровадження ефективної системи поводження з твердими побутовими відходами в містах дуже важливою є інформаційна робота з населенням, яка включає в себе три основні етапи: інформування, переконання та нагадування.

Олександр Овчарук, заступник Тульчинського міського голови, представив механізм та досягнуті результати реалізації міжмуніципального проекту по запровадженню інтегрованого підходу до поводження з ТПВ у Тульчинському районі. На початку виступу учасникам Форуму було показано відео-ролік про проект, який демонструвався на національному каналі ICTV.

Анатолій Чемерис, керівник проектів і програм Центру Європейського менеджменту, ознайомив учасників з комплексом навчальних модулів для посадовців органів місцевого самоврядування, розроблених у співпраці Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (DesPro) та ПРООН/МПВСР. Одним зі стратегічних пріоритетів проекту DesPro є розроблення навчальних матеріалів для самоосвіти та підвищення кваліфікації посадовців місцевих органів влади, а також розробка початкових матеріалів і підготовка тренерів. Пан Чемерис підкреслив, що важливим є пристосування навчальних матеріалів до індивідуального стилю слухачів та орієнтування їх на задоволення потреб слухачів, основними з яких є підвищення енергоефективності будівель, освітлення вулиць, парків і скверів, запровадження ефективного управління багатоквартирними будинками тощо. На даний момент вже розроблені навчальні матеріали за наступною тематикою: місцеве самоврядування та децентралізація, надання адміністративних послуг, оперативне планування, формування місцевих бюджетів, система управління якістю муніципальних послуг відповідно до стандарту ISO, реформування системи управління житловою нерухомістю міста (ОСББ) тощо. Особливу увагу слід звернути на те, що навчальні програми мають мати практичне спрямування.

Олена Урсу, експерт з питань врядування та сталого розвитку, коротко розповіла про спільний проект Академії Фольке Бернадотта та ПРООН (Нью-Йорк) «Вимірювання верховенства права у сфері державного управління» та про пілотування відповідного інструментарію в українських містах – Львів та Феодосія. Предметом дослідження в цих містах є житлово-комунальна сфера. ПРООН/МПВСР надає підтримку місту Львів у пілотуванні даного інструментарію.

Олег Березюк, директор «Адміністрації міського голови», м. Львів, поділився досвідом пілотування інструментарію щодо верховенства права в галузі державного управління у місті Львів, а також на життєвому прикладі розповів про нерозуміння та порушення принципів верховенства права через професійне невігластво та повну зневіру людей у своїх можливостях. Пан Березюк повідомив, що реалізація проекту в місті зараз перебуває на першому етапі – аналізі законодавства. Він зазначив, що проблема полягає не у відсутності законодавства, а в його правильному застосуванні та використанні.

Го Фунаї, Радник програми «Волонтери ООН», познайомив учасників Форуму з кампанією «Забезпечення стійкості міст до лих», розповів, що таке лихо, та як його уникнути. 11 мільйонів українців проживають в потенційно небезпечних місцях. Оцінка загроз та підготовка до лиха можуть заощадити від 16 до 24 мільйонів грн. Він запропонував містам-

партнерам приєднатися до кампанії «Забезпечення стійкості міст до лих» та отримати підтримку у виробленні стратегії протидії лихам.

Олена Урсу, експерт з питань врядування та сталого розвитку, проінформувала присутніх про сталий розвиток міст на основі управління знаннями та про те, якими є перспективи інноваційних проектів місцевого самоврядування із залученням соціальних медіа. Пані Урсу зазначила, що люди, процеси та технології є рушійною силою управління знаннями, а також перелічила та коротко охарактеризувала існуючі інтернет-платформи, які надають новітні можливості поширення та обміну інформацією:

- www.akvo.org – платформа для звітування в реальному часі, її задача – максимально коротко, проте максимально регулярно розміщувати новини.

- www.olenaursu.wordpress.com - приклад ведення професійного блогу.

- www.slideshare.net - тематична платформа для представлення презентацій PowerPoint.

- www.flickr.com – сховище фотографій.

Приклади веб-порталів державних інновацій через залучення соціальних медіа включають такі:

- www.huduma.info – інтернет сторінка Кенії

- www.vancouver.com – інтернет сторінка Ванкуверу, збирає бачення громадян щодо озеленення міста.

- www.nycsimplicity.wordpress.com - NYC Simplicity IdeaMarket (ініціатива мера Нью-Йорка)- платформа, де кожен працівник міської ради може надати свої пропозиції.

- www.govloop.com – мережа державних службовців.

- www.localocracy.com – сайт, що забезпечує справжній вплив громадян на вирішення важливих для них питань через можливість висловити свою позицію.

- www.harassmap.org - сайт, де можна заявити про домашнє насильство.

Пані Урсу заохотила представників міст-партнерів розробляти свої ідеї для реалізації інновацій у сфері місцевого самоврядування із залученням соціальних медіа.

3. Рекомендації учасників Форуму

У процесі обговорення, учасники Форуму виробили наступні рекомендації, що будуть враховані керівництвом ПРООН та донорськими організаціями:

1. Продовжувати надавати підтримку міським радам у реалізації проектів у сфері електронного врядування, зокрема, впровадження електронного документообігу, надання он-лайн послуг громадянам міст.
2. Активно підтримувати міжмуніципальну співпрацю, зокрема, через обмін досвідом між муніципалітетами, спільні ініціативи міст та прилеглих районів, особливо у сфері поводження з твердими побутовими відходами.
3. Посилювати спроможність муніципальних відділів підтримки слугувати в якості Ресурсних центрів як точок місцевого розвитку, орієнтованого на громади.
4. Запропонувати заходи з розвитку спроможності не лише для працівників та працівниць муніципальних відділів підтримки, але й для ширшого кола службовців місцевих органів влади, зокрема депутатів місцевих рад. Розроблені освітні проекти та навчальні програми мають бути практичного спрямування.
5. Створити короткотермінові тренінгові курси практичного спрямування для управителів ОСББ та реалізовувати їх у співпраці з навчальними закладами, міською владою та неурядовими організаціями ОСББ (асоціаціями тощо).
6. Вивчити доцільність підтримки ініціатив щодо розвитку концепції SmartCity (СмартСіті) з можливим навчально-практичним заходом у м. Вінниця.
7. Приділяти пріоритетну увагу розвитку та підтримці функціонування об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (підтримка проектів ОСББ щодо ремонту дахів, внутрішніх мереж, утеплення будинків та інші).
8. Надавати підтримку на роботу міст у сфері енергозбереження, зокрема долучитися до розробки енергопланів міст, допомогти проводити енергоаудити у містах,

- комплексної санації будівель, працювати у рамках Угоди мерів як основи для впровадження цікавих ідей у цій сфері.
9. Розглянути можливість підтримки ініціатив із залученням громадськості до вирішення проблем у сферах охорони здоров'я, розвитку туристичного потенціалу міст.
  10. У рамках підпроєкту «Кожна краплина має значення» розглянути можливість підтримки проєктів не лише у сфері охорони водних ресурсів, а в більш широкому сенсі щодо охорони навколишнього середовища.
  11. Пріоритетну увагу приділяти роботі у сфері вироблення законодавства для того, щоб інституціоналізувати досягнення на місцевому рівні, а практичний досвід переносити у законодавчу площину та на рівень розроблення політики.
  12. Взяти участь у розробці спільно з Секретаріатом Кабінету Міністрів України спільного плану дій міжнародних проєктів по підтримці та мобілізації ресурсів для тих територіальних громад України, що бажають об'єднатися.
  13. Виробити механізм формування міжмуніципальних фондів для вирішення проблем міст.
  14. Приділяти увагу заходам із управління знаннями як способу обміну досвідом та поширення інформації про заходи проєкту.
  15. Провести аналіз існуючих міжнародних практик стимулювання вторинної переробки ТПВ, будівництва сміттєпереробних заводів, водоочисних споруд тощо та розглянути можливість розробки програми або комплексу заходів по стимулюванню вторинної переробки ТПВ спільно із Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (профільним департаментом).
  16. Спільно із Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України розробити модель/механізм державної підтримки ОСББ.

4. Переобрання Головуючого у Форумі

Місто Рівне в особі міського голови Володимира Хомка було обрано Головуючим у Національному форумі міст-партнерів у 2012 році. Під час засідання форуму місто представляв Петро Вахнюк, координатор ПРООН/МПВСР в місті Рівне, начальник відділу підтримки проєктів ООН Рівненської міської ради, який виконав обов'язки головууючого під час закриття засідання.

5. Закриття зустрічі

Петро Вахнюк, представник міста, яке було щойно обраним головувати у Національному форумі міст-партнерів, подякував за висловлену довіру, продуктивну та ефективну дискусію та запевнив, що місто Рівне робитиме все можливе, щоб якнайкраще реалізувати плани та завдання Форуму у 2012 році.

Засвідчено:

Головуючий у Національному форумі міст-партнерів ПРООН/МПВСР

Володимир Хомко,
Рівненський міський голова